

Meld fra til politiet om du finner disse

Under 2. verdenskrig hadde tyske okkupasjonsstyrker med seg utstyr for å oppdage kjemiske stridsmidler. Etter krigen ble noe av utstyret gravd ned nær tyske militærbaser eller dumpet i havet. I dag kan utstyret dukke opp under graving, eller bli funnet i fjæra etter å ha blitt skylt på land. Beholderne kan være i dårlig forfatning, og innholdet kan lekke. Kjemikaliene har forskjellig grad av giftighet, derfor må alle slike funn behandles med forsiktighet.

Hvordan ser de ut?

Ampullene er av gjennomsiktig, hard plast og er ikke lette å knekke. De er 6 cm lange, 1 cm i diameter og er delt i to med en plastskillevegg. Den ene delen inneholder en eller to små glasskuler med kjemikalier som består av en brunlig væske (ca. 150 µl) eller fast hvitt eller gulaktig stoff (ca. 80 mg). Den andre delen har varierende innhold av faste stoffer, glassull, silikagel eller brun absorbentleire. Ampullene er merket med fargekoder (se oversikt neste side).

Hvor farlige er de?

Hele og uskadede ampuller utgjør ingen helserisiko. Det er først når de er åpne og innholdet er tilgjengelige at kjemikaliene kan utgjøre en helserisiko, for eksempel ved innånding, svelging eller kontakt via hud og øyne.

Den farligste ampullen er merket med to grønne ringer og inneholder kaliumcyanid. I hendene på uvitende, f. eks. barn, kan denne

gi betydelige skader. For et voksent menneske kan eksponering for ca. 50 mg føre til svært alvorlig forgiftning og dosen kan være dødelig.

OBS: Fargemerkningen på ampullen kan ha blitt utydelig eller blitt slipt helt bort etter å ha ligget i naturen i mange år. Dersom glasskulene er intakte kan de være til hjelp ved identifisering. Ampullen med kaliumcyanid kan identifiseres ved at en av de to glasskulene har et hvitt (eller gulaktig) fast stoff.

Ved funn:

- **La ampullen ligge**
- **Merk stedet og varsle funnet til nærmeste politimyndighet**
- **Politiets sentralbord: 02800**

Identifisering: En gul ring og to glasskuler med væske.
Innhold: Gullklorid og naftalensulfokloramid.
Giftighet: Naftalensulfokloramid er helseskadelig ved eksponering via mage/tarm, lunger, luftveier og på øye/hud. Stoffet er etsende og giftig.

Identifisering: To gule ringer og en glasskule med væske; noen utgaver kan ha to glasskuler med væske.
Innhold: Kaliumvismutjodid.
Giftighet: Giftig ved inhalasjon og svelging. Irriterer øyne og hud.

Identifisering: En grønn ring og to glasskuler med væske.
Innhold: p-Dimetylaminobenzaldehyd og dimetylaminobenzen.
Giftighet: Giftig ved inhalasjon. Irriterer øyne, luftveier og hud.

Identifisering: To grønne ringer og to glasskuler; en med væske og en med fast stoff.
Innhold: Natrium- eller kaliumcyanid og pyridin.
Giftighet: Cyanidsalter i et surt miljø gir hydrogencyanid som er svært giftig ved svelging, innånding og hudkontakt. Gir øyeblikkelig lammelse av åndedrettsfunksjonen. Dødelig dose: ca. 50 mg. Pyridin: Helseskadelig.

Identifisering: En svart ring og to glasskuler med væske.
Innhold: Tolidin og kobberacetat.
Giftighet: Tolidin er giftig ved innånding og svelging. Irriterer øyne og hud. Mulig kreftfremkallende.

Slik ble ampullene brukt

Ved mistanke om tilstedeværelse av stridsmiddel ble den aktuelle ampullen plassert i en håndpumpe. Endene av plastampullene ble perforert (en liten sirkel i hver ende av ampullene er av tynnere plast) og luft ble dratt gjennom ampullen. Dersom det var stridsmiddel i luften, endret det faste stoffet i ampullen farge.

Merking	Fargeendring	Stridsmiddel påvist
En gul ring	Orange/rød ring	Sennepsgass
To gule ringer	Rød ring	Nitrogensennepsgass og arsentrihydrid
En grønn ring	Grønn/blå	Fosgen og difosgen
To grønne ringer	Rosa	Kloropikrin
En svart ring	Blå	Hydrogencyanid